

Aanvraag macrodoelmatigheid hoger onderwijs

volgens de Regeling macrodoelmatigheid opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023

Associate degree-opleiding Integraal Bouwmanagement

Aangevraagd door:
**Hogeschool Windesheim
Techniek**

04 december 2024

Deze aanvraag heeft betrekking op het voornemen van hogeschool Windesheim een nieuwe Associate degree-opleiding Integraal Bouwmanagement aan te bieden. Deze opleiding is in RIO geregistreerd onder ISAT-code 80121.

De aanvraag heeft betrekking op de deeltijdvariant van de opleiding. Deze zal Windesheim aanbieden op de hoofdvestiging Zwolle.

Deze aanvraag is geschreven op basis van het "*Aanvraagformulier Macrodoelmatigheidstoets Nieuwe Opleiding*", versie 13 november 2023¹. De artikelen genoemd in deze aanvraag verwijzen naar de genoemde beleidsregel.

Bij deze aanvraag zijn documenten gebruikt ter onderbouwing van de gevraagde criteria. Naar documenten die openbaar online beschikbaar zijn, verwijst de aanvraag met een hyperlink. Documenten die niet openbaar online beschikbaar zijn, zijn als afzonderlijke bijlagen bij deze aanvraag opgenomen. De lijst met bijlagen geeft een overzicht van deze documenten.

¹ Zie [website CDHO](#).

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens instelling	4
2	Basisgegevens opleiding	5
3	Inhoud opleiding en onderwijsprogramma.....	6
	3.1 Inhoud van de opleiding.....	6
	3.2 Onderwijsprogramma	6
4	Doelgroep van de opleiding	7
5	Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden.....	7
6	Analyse verwant (toekomstig) aanbod.....	9
7	Geschatte instroom in de nieuwe opleiding	10
	7.1 Belangstelling onder de doelgroepen	10
8	Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte.....	12
	8.1 Inleiding.....	12
	8.2 Doelmatigheidsonderzoek.....	12
	8.3 Arbeidsmarktbronnen	12
	8.4 Overige landelijk bronnen en regionaal.....	13
9	Noodzaak tot start nieuwe opleiding	15
10	Aansluiting instellingsprofiel	16
11	Afstemming	16
12	Bijlagen.....	19

1 Basisgegevens instelling

Naam instelling	Christelijke Hogeschool Windesheim
BRIN-code	01VU
KvK-nummer	53815033
Contactpersoon aanvraag	[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
Contactpersoon CvB	[REDACTED] [REDACTED] Christelijke Hogeschool Windesheim Postbus 10090 8000 GB Zwolle [REDACTED]

Plaats	Zwolle
Datum	10 december 2024
Handtekening	[REDACTED]

2 Basisgegevens opleiding

Kenmerk aankondiging	A24-027
Naam	Integraal Bouwmanagement
Internationale naam	Integral Construction Management
Oriëntatie	hbo
Niveau	associate degree
Vorm	deeltijd
Gemeente waar de opleiding wordt gevestigd	Zwolle
Taal	Nederlands
Studielast	120 studiepunten
Studieduur	2 jaar
Beroepsvereisten	n.v.t.
Capaciteitsbeperking	n.v.t
Beoogde startdatum	1 september 2026
ISAT-code	80121
RIO-(sub)onderdeel	4 Techniek
ISCED-rubriek	0732

3 Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

3.1 Inhoud van de opleiding

De Associate degree-opleiding Integraal Bouwmanagement (Ad IBm) is onderdeel van RIO Techniek en valt onder Domein Built Environment, stamopleiding Ad Integraal Bouwmanagement. De opleiding biedt een innovatieve benadering voor aanvankelijk werkende mbo'ers die hun carrière willen versterken binnen de sector. De Ad is een tweejarige deeltijdopleiding met een studielast van 120 EC. Het eindniveau is gedefinieerd middels negen competenties binnen het landelijk domeinprofiel Built Environment.

Deze opleiding, met een focus op zowel Civiele Techniek als Bouwkunde, leert professionals om projecten succesvol tot een goed eind te brengen. De kernpunten van de opleiding zijn:

1. Inhoudelijk technische kennis: De opleiding biedt een uitgebreide technische basis in zowel Bouwkunde als Civiele Techniek, waarbij de specialisatie gericht is op het eigen werkgebied.
2. Bouworganisatie: Een pijler van de opleiding richt zich op de organisatievormen en processtructuren binnen het bouwproces.
3. BIM (Building Information Modeling): Ook focust de opleiding op BIM, studenten leren niet alleen de technische aspecten van BIM, maar ook hoe ze dit instrument kunnen inzetten voor efficiëntieverbetering binnen de calculatie, werkvoorbereiding en uitvoering van een project.
4. Persoonlijk leiderschap en communicatie (soft skills): Een succesvolle bouwprofessional moet niet alleen technisch onderlegd zijn, maar ook effectief kunnen communiceren. De opleiding plaatst daarnaast een sterke nadruk op het ontwikkelen van persoonlijk leiderschap.
5. Integrale projecten: Studenten leren hoe ze integraal moeten denken en effectief kunnen samenwerken met professionals met diverse achtergronden.
6. Afstuderen: Het afstuderen is gericht op het werken aan een individueel thema en het aantonen van het eindniveau in de eigen richting.

3.2 Onderwijsprogramma

Het onderwijsprogramma is opgebouwd rond persoonlijke en authentieke praktijkprojecten waarbinnen integraal aan de kennis en vaardigheden wordt gewerkt.

Curriculum		Semester*				
		1	2	3	4	
1.	Theorie	Inhoudelijke technische kennis	x	x	x	
2.	Bouworganisatie	Organisatievormen en processtructuren	x	x	x	
3.	BIM	Bouw Informatie Management binnen de fasering van een project	x	x	x	
4.	Vaardigheden	Persoonlijk leiderschap en communicatie	x	x	x	
5.	Integrale projecten	Bouwkunde of Civiele Techniek	x	x	x	
6.	Afstuderen	Specialisatie Bouwkunde of Civiele Techniek				x

* Per semester is 30 EC, Jaar 1 = Semester 1 & 2, Jaar 2 = Semester 3 & 4

4 Doelgroep van de opleiding

De primaire doelgroep voor de deeltijdvorm bestaat uit werkende professionals in het bouwdomain met een mbo-4-, havo- of vwo-diploma of die op basis van een 21+ toelatingsonderzoek toelaatbaar zijn.

Elke student met een mbo-niveau 4, havo- of vwo-diploma, of een behaald 21+ toelatingsonderzoek, is toelaatbaar. Er zijn geen specifieke instroomeisen.

5 Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

In de periode mei tot en met september 2024 is door Tien organisatieadvies een doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd ten behoeve van een deeltijd en duale Ad-opleiding IBm voor Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle². Zowel voor het kwalitatieve onderzoek als voor het kwantitatieve onderzoek zijn gesegmenteerde populaties bevestigd, waarbij een evenwichtige spreiding is aangebracht over de relevante categorieën: grotere en kleinere organisaties. Zowel in het kwalitatieve werkveldonderzoek als in de kwantitatieve werkgeversenquête zijn daartoe respondenten in verschillende domeinen bevestigd. De respondenten zijn gespreid over deze segmenten. Daarmee is voldoende 'probleemrepresentativiteit' gewaarborgd. Dat wil zeggen dat de resultaten een voldoende betrouwbare afspiegeling geven van de gehele populatie om daarmee een onderbouwd antwoord te geven op de vraag of er voldoende behoefte in de arbeidsmarkt is naar een Ad opleiding Integraal Bouwmanagement.

In totaal zijn 15 organisaties geïnterviewd en hebben 108 werkgevers en 17 werknemers de enquête ingevuld. De werkgevers zijn geselecteerd omdat zij werkzaam zijn in het werkveld van zowel de civiele -, utiliteits -, woningbouw en de installatiebranche en daarmee dus werkgever kunnen zijn van Ad'ers IBm. De geïnterviewde werkgevers hadden allen invloed op het aannamebeleid van de eigen organisatie.

In bijlage 3 van het doelmatigheidsonderzoek (zie bijlage 1) zijn de namen van de instellingen, de functies van de respondenten en hun antwoorden vermeld, zodat de resultaten van zowel de interviews als de enquête als navolgbaar en relevant beoordeeld kunnen worden. Eventuele dubbelingen in de kwantitatieve data (respondenten die zowel geïnterviewd zijn en die de enquête hebben ingevuld) zijn verwijderd.

In de interviews bleken zowel de visie op de relevante ontwikkelingen als de (naar het oordeel van de respondenten) vereiste competenties over de hele linie een gedeeld beeld op te leveren. Methodisch is daarmee voldoende 'saturatie' ontstaan om de uitkomsten van het onderzoek als betrouwbaar te beoordelen.

Uit de interviews komt naar voren dat de meeste organisaties expliciet aangeven dat zij het zonder meer een goede zaak vinden als de beoogde Associate degree er komt en dat deze ook voor hen als werkgever relevant is.

De context, trends en ontwikkelingen die voor Hogeschool Windesheim de signalen en aanleiding vormen om de beoogde Associate degree Integraal Bouwmanagement te ontwikkelen, worden door alle respondenten in de interviews herkend en bevestigd.

² Doelmatigheidsonderzoek Associate degree Integraal Bouwmanagement, Hogeschool Windesheim. Tien organisatieadvies, 8 oktober 2024 (Bijlage 1)

- In alle gesprekken wordt gewezen op de toenemend arbeidsmarktkrapte in de bouwsector. Met name werkvoorbereiders, uitvoerders en calculators zijn moeilijk te vinden.
- Respondenten geven aan dat de technologische ontwikkelingen in de bouwprocessen een grote vlucht nemen. Digitalisering wordt van een steeds groter belang.
- Het toenemende belang van de focus op duurzaamheid bepaalt de context van de bouwprocessen. Daarbij gaat het onder meer om ecologisch bouwen en een duurzaam (her)gebruik van materialen.
- Uit de gesprekken komt heel duidelijk naar voren dat de bouwprocessen complexer worden. Er moet meer worden samengewerkt met verschillende partners in de keten. Dit wordt verschillend gewaardeerd.
- Als gevolg van de hierboven beschreven ontwikkelingen veranderen functies binnen de bouwsector. Er is toenemende mate behoefte aan een nieuw type professional.

Enkele andere opmerkingen uit de interviews over de opleiding en de beroeps- en arbeidsmarktprofiel

"Het is goed dat deze opleiding er komt. Deze sluit goed aan bij de hierboven beschreven trends en benodigde competenties. Deze opleiding kan goed bijdragen aan de ontwikkeling en zelfreflectie van medewerkers, 'ontdekken wat je kan en wat je wilt', 'creëren van eye openers'. Deze opleiding is goed voor medewerkers, die 'een sprong in de verantwoordelijkheid' willen maken en daar nog niet voor opgeleid zijn." (Nijhuis Noord)

"Het Ad niveau past ook goed bij de inhoud van het werk. Vaak zijn 'hbo'ers te theoretisch' en 'mbo'ers te praktisch'. Die verschillen zie je duidelijk bij werkvoorbereiders en uitvoerders. Er is juist behoefte aan een tussenniveau, waarbij theorie en praktijk meer gecombineerd worden." (Van Spijker Infrabouw)

"Integraal denken en werken moet een wezenlijk onderdeel zijn van de opleiding. Ketensamenwerking moet ook een plek krijgen in het curriculum van de opleiding. Het is belangrijk dat de opleiding niet statisch, maar flexibel en dynamisch wordt opgezet. De opleiding moet mee bewegen met de ontwikkelingen in de beroepspraktijk." (Nijhuis Noord)

De kern van de opleiding moet zijn: goed kunnen doorzien hoe bouwprocessen werken; Hoe beheers je bouwprocessen?; Welke tools kan ik daarbij op welke manier gebruiken? De opleiding moet op een klassieke manier worden opgezet: klassikaal met vakken en modules. Het moet gewoon een goede opleiding worden waar je de benodigde dingen leert. Geen verslagen maken ! (Weever Bouw)

In de interviews zijn de volgende functies aangegeven welke door afgestudeerde Ad'ers IBm kunnen worden vervuld:

- BIM coördinator
- (Ondersteunend) Calculator
- Engineer
- Ontwerper
- Projectcoördinator
- Projectleider
- Projectmanager
- (Assistent) Uitvoerder
- Werkvoorbereider

6 Analyse verwant (toekomstig) aanbod

In Nederland wordt een aantal bouw-gerelateerde Ad-opleidingen aangeboden. In onderstaand overzicht worden alle opleidingen getoond die in duale en deeltijdvorm worden aangeboden, inclusief instroom per vorm³.

Locatie	Hogeschool	Opleiding	Vorm	Instroom				
				2019	2020	2021	2022	2023
Almere	Christelijke Hogeschool Windesheim	Ad Bouwkunde	duaal onderwijs	23	30	22	30	22
Arnhem	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Ad Civiele Techniek Projectvoorbereiding en -realisatie	deeltijd onderwijs	44	32	34	35	23
Arnhem	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Ad Bouwtechnisch Medewerker	deeltijd onderwijs	<5	<5	12	10	7
Arnhem	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Ad Gebouwwgebonden Installatietechniek	deeltijd onderwijs	<5	11	10	8	17
Enschede	Saxion Hogeschool	Ad Bouwkunde	deeltijd onderwijs	0	9	17	11	<5
Amersfoort	Hogeschool Utrecht	Ad Bouwmanagement	deeltijd onderwijs	0	0	5	7	8
Dordrecht	Hogeschool Rotterdam	Ad Integraal Bouwmanagement	deeltijd onderwijs	0	0	0	11	11
Rotterdam	Hogeschool Rotterdam	Ad Integraal Bouwmanagement	deeltijd onderwijs	46	55	36	38	24

Toelichting op de aantallen: in de databestanden van DUO worden alleen getallen weergegeven groter of gelijk aan 5. Om data <5 over resp. mannen en vrouwen op te tellen, is de volgende regel toegepast: <5 plus <5 wordt 5, <5 plus een getal is getal + 2, <5 plus 0 is <5.

De getoonde opleidingen hebben een gemiddelde instroom van ongeveer 15 studenten per jaar. De opleiding Integraal Bouwmanagement van Hogeschool Rotterdam kent een sterke instroom; dat zwakt wat af vanwege de start van de locatie Dordrecht. Geconcludeerd kan worden dat in regio Zwolle er geen deeltijdvariant van de Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement wordt aangeboden. De dichtstbijzijnde locatie met eenzelfde opleiding (verwante opleiding) is Dordrecht en bevindt zich op 142 kilometer afstand. Aanverwante opleidingen wijken inhoudelijk dermate af dat zij geen directe concurrent zijn van onderhavige Ad-opleiding. Bovendien bevinden zij zich op een dermate grote afstand van Zwolle dat het voor een deeltijdstudent van andere opleidingen geen optie is te kiezen voor de Ad IBm in Zwolle.

Daarmee concluderen wij dat toekenning van deze nieuwe opleiding in het Nederlandse hoger onderwijsbestel geen negatieve gevolgen heeft voor de instroom van bestaande opleidingen.

³ Bron: https://duo.nl/open_onderwijsdata/hoger-onderwijs/aantal-studenten/studenten-eerstejaars-hbo.jsp

7 Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

In het voor deze aanvraag verrichte arbeidsmarktonderzoek is nagegaan wat een reële schatting is van de te verwachten instroom in de Associate degree Integraal Bouwmanagement. Daartoe is een enquête uitgezet onder Mbo-4 studenten (studerend in voor deze Ad relevante opleidingen) en onder werknemers in hetzelfde arbeidsmarktdomein. In deze aanvraag worden alleen de conclusies vermeld; voor een nadere detaillering verwijzen wij u naar bijlage 1 - *Doelmatigheidsonderzoek Associate degree Integraal Bouwmanagement*.

7.1 Belangstelling onder de doelgroepen

De vragenlijst is ingevuld door 51 werknemers en door 11 scholieren.

Werknemers

Heb je belangstelling voor de Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement?

	Aantal
Zeker wel	7 (14%)
Misschien wel	15 (29%)
Denk ik niet	19 (37%)
Zeker niet	10 (20%)
Totaal	51 (100%)

Van de werknemers geeft 14% (7 werknemers) aan 'zeker wel' deze opleiding te willen doen, 29% (15 werknemers) 'misschien wel'. Tellen we de twijfelaars voor een kwart mee⁴, dan volgt dat **circa 22% (11)** van de werknemers kiest voor deze opleiding.

Studenten

Heb je belangstelling voor de Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement?

	Aantal
Zeker wel	3 (27%)
Misschien wel	6 (5%)
Denk ik niet	2 (18%)
Zeker niet	-
Totaal	11 (100%)

Van de scholieren geeft 27% (3 scholieren) aan 'zeker wel' deze opleiding te willen doen, 5% (6 scholieren) 'misschien wel'. Tellen we de twijfelaars voor een kwart mee, dan volgt dat **circa 45 % (5)** van de scholieren kiest voor deze opleiding.

⁴ We tellen de twijfelaars voor een kwart mee omdat we ervan uitgaan dat 25% van deze twijfelaars kiest voor deze opleiding.

Zou je de tweejarige Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement in deeltijd of duaal willen volgen?

	Aantal
Deeltijd	5
Duaal	1
Maakt me niet uit	2
Weet ik nog niet	1
Totaal	9

Conclusie

Uit dit onderzoek blijkt dat een Ad Integraal Bouwmanagement mag rekenen op een instroom van **circa 16 studenten per jaar** (11 werknemers + 5 scholieren).

8 Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte

Dit hoofdstuk beschrijft de argumenten ter onderbouwing van het criterium dat in art. 6 lid 1 sub a in samenhang met lid 2 gesteld is voor instemming met een nieuwe opleiding binnen het hoger onderwijs.

8.1 Inleiding

De behoefte op de arbeidsmarkt wordt in deze aanvraag onderbouwd aan de hand van het doelmatigheidsonderzoek ten behoeve van deze nieuwe Ad-opleiding IBm en aan de hand van arbeidsmarktbronnen.

8.2 Doelmatigheidsonderzoek

Het arbeidsmarktonderzoek voor een nieuwe deeltijd- en duale Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement toont aan dat werkgevers behoefte hebben aan opscholing van hun eigen medewerkers middels de deeltijdvariant⁵. Ook hebben zij behoefte aan instroom van nieuwe medewerkers die deze Ad-opleiding middels een duale variant hebben afgerond. Dit is ook uit de enquête gebleken.

Deeltijd Ad-opleiding

Vanuit de interviews komt een vraag van werkgevers naar voren naar scholing van 29 medewerkers per jaar. Vanuit de enquête komt een vraag naar scholing naar voren van 98 medewerker per jaar. **In totaal gaat het dus om circa 127 medewerkers die per jaar geschoold worden met deze Ad-opleiding**, alleen voor de geraadpleegde respondenten. De totale vraag zal dus groter zijn.

Duale Ad-opleiding

Vanuit de interviews komt een vraag van werkgevers naar voren van 49 nieuwe medewerkers per jaar die via een duale opleiding kunnen starten. Vanuit de enquête komt een vraag naar voren van 172 nieuwe medewerkers per jaar. **In totaal gaat het dus om een behoefte bij werkgevers om circa 221 nieuwe werknemers per jaar die middels een duale opleiding kunnen starten**, alleen voor de geraadpleegde respondenten. De totale vraag zal dus groter zijn.

Uit het doelmatigheidsonderzoek kan geconcludeerd worden dat aangetoond is dat er een behoefte in de arbeidsmarkt bestaat aan beide onderwijsvormen.

8.3 Arbeidsmarktbronnen

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, landelijk en regionaal

In de meest recente arbeidsmarktprognoses van Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA/AIS) wordt een beeld geschetst van de huidige en op middellange termijn te verwachten arbeidsmarktontwikkelingen. Hieronder worden de gegevens gepresenteerd van de voor de Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement relevante opleidingstypen.

Voor de onderhavige aanvraag presenteren wij de arbeidsmarktgegevens van het opleidingstype bachelor bouwkunde, civiele techniek en architectuur en de mbo-4 bouw en infra. Onder de bacheloropleiding is deze Ad IBm opleiding opgenomen. We tonen de gegevens van de opleidingstype mbo-4 bouw en infra én mbo-4 elektro- en installatietechniek omdat deze gegevens tezamen met de bacheloropleiding een juiste weergave geven van de verwachte arbeidsmarkt voor de afgestudeerde Ad'er IBm.

⁵ Zie pagina 32 van het Doelmatigheidsonderzoek (bijlage 1).

ROA typeert de vooruitzichten in 2028 voor afgestudeerden van deze opleidingstypen als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening⁶.

Opleidingstype	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	Verwachte vervangingsvraag tot 2028	Verwachte baanopeningen tot 2028	Verwachte instroom schoolverlaters tot 2028	ITKP in 2028 toekomstige knelpunten
Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	500 (0,1% per jaar)	23.800 (4,2% per jaar)	24.300 (4,3% per jaar)	15.200 (2,8% per jaar)	Groot (0,96)
Mbo-4 – bouw en infra	500 (0,1% per jaar)	20.200 (4,8% per jaar)	20.700 (4,0% per jaar)	4.800 (1,2% per jaar)	Groot (0,87)
Mbo4 - elektro- en installatietechniek	300 (0% per jaar)	34.200 (4,4% per jaar)	34.500 (4,4% per jaar)	16.800 (2,3% per jaar)	Groot (0,92)

ROA/AIS⁷ geeft ook goede vooruitzichten voor de toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2028 voor de regio Zwolle voor zowel 'Mbo4 - techniek, bouw en procesindustrie' (0,99 – Goed) als voor Bachelor - techniek en ict (0,91 – Goed).

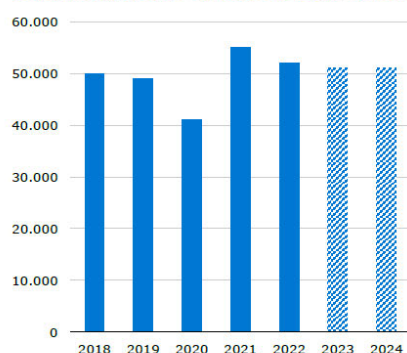
8.4 Overige landelijk bronnen en regionaal

Ook andere bronnen laten een duidelijke arbeidsmarktcrappe binnen de bouwsector zien. Het UWV geeft aan dat de grote vraag naar personeel in de bouwsector aanhoudt⁸.

Ontwikkeling vacatures: grote vraag naar personeel houdt aan

Na een afname van het aantal vacatures in 2020 door de coronacrisis, ontstonden er in 2021 en 2022 respectievelijk 55.000 en 52.000 vacatures bij bouwbedrijven. De verwachting is dat het totaal aantal vacatures dat ontstaan is in 2023 uitkomt op zo'n 51.000. In 2024 wordt ongeveer hetzelfde aantal verwacht. Die aantallen liggen hoger dan in 2018 en 2019, toen de vraag naar personeel ook groot was. Ter vergelijking, in 2013 waren er alles bij elkaar opgeteld slechts 20.000 vacatures in de bouw.

Totaal aantal nieuwe vacatures per jaar in de bouw

Bron: Realisatie CBS, prognose UWV

Top 10 openstaande vacatures bij bouwbedrijven 3^e kwartaal 2023

Openstaande vacatures	Aantal
1. Onderhoudsmonteur installaties	2.100
2. Loodgieter (monteur/installateur gas, water, sanitair, verwarming)	1.300
3. Elektriciën, monteur elektrische installaties	1.100
4. Werkvoorbereider / calculator bouw	1.000
5. Bouwtimmerman	600
6. Uitvoerder bouw	500
7. Monteur beveiligingsinstallaties	400
8. Uitvoerder grond-, weg- en waterbouw	300
9. Bouwkundig projectleider	300
10. Voorman bouwtimmerman	300

Bron: UWV, schatting vacaturemarkt 3^e kwartaal 2023

Ook de spanningsindicator van de Bouwberoepen van het UWV staat op 'zeer krap'⁹.

⁶ ROA/AIS, september 2024

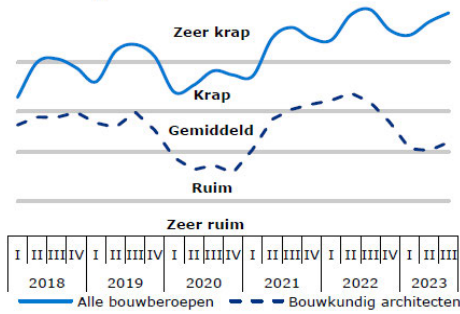
⁷ ROA/AIS, september 2024

⁸ UWV, Bouw in Beeld, januari 2024, pagina 5 (bijlage 2)

⁹ UWV, Bouw in Beeld, januari 2024, pagina 4 (bijlage 2)

Vraag en aanbod

Spanningsindicator UWV bouwberoepen Ontwikkeling 2018-2023

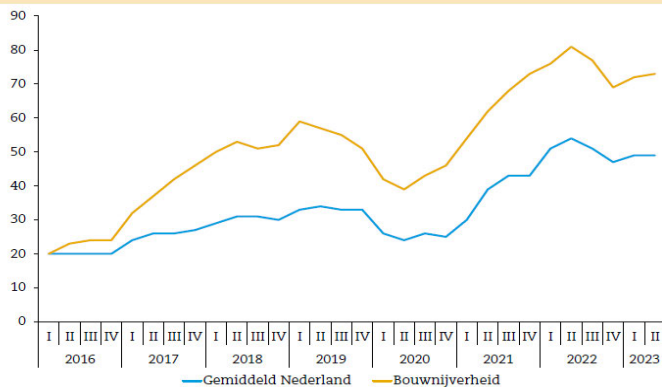

In 2023 wederom een krappe arbeidsmarkt

De spanningsindicator geeft de verhouding weer tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Kijkend naar alle specifieke bouwkundige beroepen (incl. installatieberoepen) overstijgt de vraag al jaren het aanbod. In 2020 nam de spanning iets af door de coronacrisis, maar nog altijd gold destijds een krappe arbeidsmarkt. Ook in 2023 was de spanning op de arbeidsmarkt onverminderd groot.

Niet voor alle bouwberoepen was in de eerste drie kwartalen van 2023 de arbeidsmarkt krap. Een gemiddelde spanning geldt voor steigerbouwers, oppermannen, stratenmakers, stukadoors, schilders en bouwkundig architecten. In deze beroepen zijn vraag en aanbod wat meer in balans.

Figuur 2 Vacaturegraad bouwnijverheid en gemiddeld Nederland, 2016Q1-2023Q2

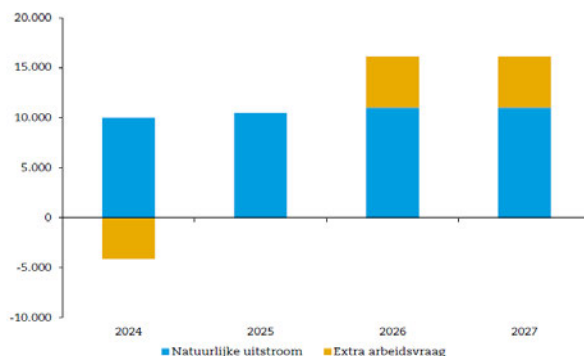

Bron: CBS

De vacaturegraad was in de bouwnijverheid¹⁰ vele malen hoger dan het gemiddelde in Nederland. Dit houdt in dat er veel vacatures zijn op het aantal arbeidsplaatsen binnen bedrijven.

Dat is terug te zien in de instroombehoefte: deze loopt de komende jaren fors op¹¹.

Figuur 3 Instroombehoefte naar natuurlijke uitstroom en extra arbeidsvraag in de bouw in aantal arbeidsjaren, 2024-2027

Bron: EIB

¹⁰ Economisch Instituut voor de Bouw (EIB), Trends op de bouwmarkt 2023-2027, pagina 6 (bijlage 3)

¹¹ Economisch Instituut voor de Bouw (EIB), Trends op de bouwmarkt 2023-2027, pagina 7 (bijlage 3)

UWV geeft in haar uitgave Kansrijke beroepen (2024-2025)¹² de volgende Bouw-gerelateerde beroepen aan.

Middelbaar beroepsniveau / gespecialiseerd vakmanschap (vervolg)

Werkvoorbereiders en calculatoren grond-, weg- en waterbouw¹

Tekenaars grond-, weg- en waterbouw²

(Hoofd)uitvoerders bouw en installatietechniek²

Werkvoorbereiders en calculatoren bouw en installatietechniek¹

Tekenaars bouwkunde en BIM modelleurs²

Bouwkundig inspecteurs, opzichters en adviseurs (EPA- en BENG adviseurs)^{2,3}

Bovenstaande beroepen komen overeen met de functies die afgestudeerden Ad IBm'ers kunnen bekleden.

Verder geeft EIB aan dat de situatie in de provincie Overijssel afwijkt van het landelijke beeld. In totaal zijn er landelijk voor zowel natuurlijke uitstroom (pensionering en arbeidsongeschiktheid) als groei van het arbeidsbestand in de periode 2023-2027 58.000 arbeidskrachten nodig, gemiddeld meer dan 11.000 per jaar. Dit is veel minder dan de instroombehoefte van gemiddeld 20.000 in 2021 en 2022. In Overijssel zijn er vanwege de natuurlijke uitstroom de komende jaren nog wel nieuwe arbeidskrachten nodig, circa 3.700 nieuwe arbeidsjaren in de periode 2023-2027¹³.

9 Noodzaak tot start nieuwe opleiding

Het is niet mogelijk gebleken om de gewenste ontwikkeling te realiseren binnen het bestaande opleidingsaanbod, zowel van Hogeschool Windesheim zelf als van andere bekostigde aanbieders van geaccrediteerde opleidingen.

Hogeschool Windesheim Zwolle biedt alleen de voltijd bacheloropleidingen Bouwkunde en Civiele Techniek aan. Binnen dit aanbod is het niet mogelijk om een ander niveau aan te bieden, noch een andere opleidingsinhoud. Alleen een afstudeerrichting is te beperkt om het gehele concept van Integraal Bouwmanagement aan studenten te doceren.

Hogeschool Rotterdam biedt ook een deeltijd-Ad opleiding Integraal Bouwmanagement aan. Echter: deze regio ligt ver buiten ons verzorgingsgebied. Voor onze regio Zwolle is er daadwerkelijk de noodzaak tot het starten van een nieuwe opleiding. Zowel ons eigen onderzoek als de arbeidsmarktdata laten een grote behoefte aan zowel nieuwe instroom als voor opscholing van huidig personeel zien.

Uiteraard voeren we intensief overleg binnen onze eigen organisatie. De Ad-opleiding Bouwkunde is een aanverwante opleiding, maar is ook fors verschillend van de Ad IBm. De Ad-opleiding Bouwkunde dual kent een monodisciplinaire gerichtheid; zij richt zich op Bouwkunde en niet op de combinatie Bouwkunde en Civiele Techniek. Ook staat BIM (Bouw Informatie Management) centraal in de opleiding Ad IBm. Dit is een principe van een holistisch proces van het creëren en beheren van informatie voor bouwprojecten.

Bij de Ad IBm is de technische basis ook belangrijk, maar is de opleiding meer gericht op het bijbrengen van (bouw-)proceskennis (onder andere contract- en procesmanagement), wordt

¹² Kansrijke beroepen 2024-2025 UWV, pagina 3 (bijlage 4)

¹³ Regionale bouweconomie Overijssel. Economisch Instituut voor de Bouw, maart 2023, pagina 32 (bijlage 5)

de integraliteit tussen vakgebieden benadrukt en is het leren werken met BIM een belangrijk onderdeel van de opleiding.

Ten slotte is de vorm van de opleiding (duaal Ad Bouwkunde in Almere, deeltijd Ad Integraal Bouwmanagement in Zwolle) een onderscheidend verschil waardoor beide opleidingen gerust naast elkaar in het portfolio van Windesheim op de opleidingenmarkt kunnen worden aangeboden.

Kortom: Hogeschool Windesheim betoogt dat het aanbieden van een bekostigde deeltijd Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement geen negatief effect heeft op de landelijke spreiding van het opleidingsaanbod.

10 Aansluiting instellingsprofiel

De deeltijd Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement past uitstekend bij ons instellingsprofiel daar wij 'Dichterbij' als centraal thema hebben. Dit lichten we graag toe. In ons instellingsprofiel voor de periode 2023 – 2028¹⁴ stellen wij dat wij dichterbij de wereld, dichterbij elkaar en dichterbij jezelf willen staan. Met het dichterbij de wereld staan dragen we bij aan een betere wereld; dichterbij elkaar speelt in op het welzijn van studenten en medewerkers en met 'dichterbij jezelf' zorgen we ervoor dat studenten en medewerkers zelf de regie kunnen nemen om goed toegerust hun plaats binnen en buiten Windesheim in te nemen. De mens in ontwikkeling is hier het uitgangspunt.

De nieuwe Ad-opleiding sluit bij deze drie ambities aan omdat we daadwerkelijk dichtbij onze studenten en de arbeidsmarkt gaan staan. Uit het arbeidsmarktonderzoek komt duidelijk naar voren dat er een grote regionale vraag naar een deeltijd Ad IBm is: werkgevers staan te springen om nieuwe mensen die dichtbij worden opgeleid.

We hebben ook gezien dat er een vraag bestaat onder werknemers die zich dichtbij willen laten opscholen met een deeltijdopleiding en studenten die dichtbij een duale opleiding wensen te volgen.

Uiteraard zien we dat ook andere instellingen een deeltijd Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement kunnen aanbieden. Hogeschool Windesheim heeft echter een zeer sterke positie in de regio Zwolle waarbij wij intensief samenwerken met onze arbeidsmarktpartners. De innige samenwerking leidt ertoe dat wij durven te stellen dat alleen wij in de regio Zwolle in staat zijn onze klanten, zowel studenten als het afnemende werkveld, te kunnen bedienen met een nieuwe Ad-opleiding, ontwikkeld naar de wensen van het regionale werkveld en aansluitend op de ontplooiingswensen van studenten en werknemers.

11 Afstemming

Windesheim heeft afstemming gehad met meerdere hogescholen en zoekt ook naar samenwerking met hen. Hieronder schetsen wij een overzicht.

In het **Landelijk Overleg** van het domein Built Environment is op 29 februari 2024 de aankondiging¹⁵ gedaan van de nieuwe Ad-opleiding IBm in Zwolle. In bijlage 6 zijn de notulen van het overleg opgenomen.

¹⁴ Dichterbij – Instellingsplan 2023-2028 hogeschool Windesheim, pagina 8 (bijlage 10)

¹⁵ Verslag Stichtingsraad DBE, 29 februari 2024, pagina 3 (bijlage 6)

Uitkomst: Het is ter kennisgeving aangenomen

We hebben onze plannen afgestemd met **Windesheim Flevoland** met betrekking tot de duale Ad opleiding Bouwkunde. In het gesprek met [REDACTED]

[REDACTED] zijn de wederzijdse verwachtingen en belangen en samenwerking besproken. Concreet zijn de mogelijke gevolgen voor de instroom en de mogelijke versterking van de samenwerking voor en kansen voor het vergroten van de instroom besproken. Het verschil in doelgroep bij een duale- en deeltijdopleiding en beantwoorden van de vraag vanuit de praktijk zou leidend moeten zijn.

In bijlage 7, 8 hebben we de verslagen van de beide gesprekken opgenomen.

Reactie Windesheim Zwolle: Er is een impactanalyse¹⁶ uitgevoerd in samenwerking met Windesheim Flevoland en hiermee is zichtbaar gemaakt dat beide opleidingen, duale Ad Bouwkunde en deeltijd Ad IBm, elkaar versterken door de acquisitie en werving gezamenlijk op te pakken in de brede regio Flevoland en Zwolle

Op 4 juni 2024 is gesproken met de **Saxion** opleiding Ad Bouwkunde deeltijd in Enschede over onze plannen. We hebben gesproken met [REDACTED]

[REDACTED] De instroomcijfers zijn laag. De inhoudelijke verschillen tussen de opleidingen en de uitdaging rond de instroom zijn besproken. Het bezwaar voor een mogelijk effect op de instroom blijft bestaan. Het voornemen blijft dat er een negatieve zienswijze kan worden ingediend door Saxion.

Uitkomst: de mogelijke samenwerking verder onderzoeken en elkaar blijven informeren over de ontwikkelingen rond de Ad-instroom.

Reactie Windesheim Zwolle: De inhoudelijke focus en de focus op de regio Zwolle en daarbij de noordelijke provincies Friesland/Groningen raken de opleiding van Saxion in Enschede niet.

Met **Hogeschool Utrecht**, locatie Amersfoort heeft een online overleg plaatsgevonden op 12 maart 2024 met [REDACTED]

[REDACTED] Er is gesproken over de inhoudelijke overeenkomsten en verschillen tussen de opleidingen en de doelgroepen. Geconcludeerd dat de HU dit intern zal bespreken met het hoger management.

Uitkomst: Het getoonde initiatief en het delen van informatie wordt zeer gewaardeerd. De mogelijke effecten op de instroom op de locatie Amersfoort wordt wel als mogelijk issue gezien. We blijven in gesprek om de inhoudelijke diversiteit te versterken.

Reactie Windesheim Zwolle: De inhoudelijke focus kent enige overlap. De focus op de regio Zwolle en daarbij de noordelijke provincies Friesland/Groningen kennen geen overlap met HU.

Ten slotte hebben we overlegd met **Hogeschool Arnhem en Nijmegen**. Wij zijn op 5 april 2024 online in gesprek gegaan met [REDACTED]

[REDACTED] De verschillen in inhoudelijke kenmerken van de opleiding en de uitdaging rond de verschillende doelgroepen zijn besproken. Gezien de

¹⁶ Impactanalyse Ad IBm op Ad Bouwkunde (bijlage 9)

landelijke instroom in de opleiding wordt de opleiding in Zwolle als mogelijk concurrerende opleiding gezien. De ontwikkelingen zullen binnen de eigen organisatie van de HAN met het hoger management worden gedeeld.

Uitkomst: Er is mogelijke concurrentie door een nieuwe opleiding in Zwolle.

Reactie Windesheim Zwolle: De regio Zwolle is mogelijk concurrerend gezien de landelijke werkwijze van de HAN. De focus op de regio Zwolle en daarbij de noordelijke provincies Friesland/Groningen in relatie tot de sterke binding van Windesheim met deze regio biedt voldoende ruimte om niet concurrerend te zijn.

Ook is er contact geweest met Hogeschool Rotterdam (opleiding Ad IBm). Hierin zijn voornamelijk de opzet en de inhoud van de opleiding besproken, zoals de BOKs en het eindniveau. De Hogeschool Rotterdam is enthousiast over het versterken van het opleidingsaanbod IBm en de verdere samenwerking.

Conclusie

We hebben met alle betrokken hogescholen gesproken om ons gezamenlijk onderwijsaanbod op elkaar af te stemmen. De meeste reacties zijn positief en ondersteunen Windesheim bij het aanvragen van een nieuwe deeltijd Ad-opleiding Integraal Bouwmanagement. Met anderen hogescholen blijven we in gesprek om te komen tot een optimale aanbodafstemming.

12 Bijlagen

Bijlage	Document
1	<i>Bijlage 1 Hogeschool Windesheim - Ad Integraal Bouwmanagement - Eindrapport.pdf</i> Doelmatigheidsonderzoek Associate degree Integraal Bouwmanagement, Hogeschool Windesheim. Tien organisatieadvies, 8 oktober 2024
2	<i>Bijlage 2 bouw-in-beeld-2024.pdf</i> UWV, Bouw in Beeld, januari 2024
3	<i>Bijlage 3 Trends-op-de-bouwarbeidsmarkt-2023-2027.pdf</i> Economisch Instituut voor de Bouw (EIB), Trends op de bouwarbeidsmarkt 2023-2027, oktober 2023
4	<i>Bijlage 4 uwv-kansrijke-beroepen-2024-2025.pdf</i> UWV, Kansrijke beroepen 2024-2025
5	<i>Bijlage 5 EIB (maart 2023) - Regionale Bouweconomie.pdf</i> Economisch Instituut voor de Bouw (EIB), Regionale bouweconomie Overijssel, maart 2023
6	<i>Bijlage 6 Definitief verslag Stichtingsraad DBE 29 februari 2024.pdf</i> Notulen van het landelijk overleg Domein Built Environment over de Ad Integraal Bouwmanagement op 29 februari 2024
7	<i>Bijlage 7 240405 MAIL 05-04-24 - RE Gesprek Ad IBM</i> ██████████ ██ ██
8	<i>Bijlage 8 240619 Overleg Flevoland-techniek.pdf</i> ██ ██
9	<i>Bijlage 9 241115 impactanalyse Ad IBm en Ad Bouwkunde.pdf</i> Analyse van de impact op Ad IBm Zwolle op Ad Bouwkunde domein Flevoland, oktober 2024, projectgroep Ad IBm
10	<i>Bijlage 10 Windesheim instellingsplan-23-28-dichterbij.pdf</i> Dichterbij Instellingsplan 2023-2028 hogeschool Windesheim